

NOVADNIEKS

● PIEKTDIENA, 2008. GADA 7. NOVEMBRIS ● Nr. 82 (7873) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,35

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA
10. — 16. novembris

Pašvaldības grib pārņemt rajona iestādes jau janvārī. Ministrija degsmi piebremzē

Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija neredz tiesisko pamatojumu, uz kura pamata pašvaldības Preiļu rajona padomes iestādes varētu pārņemt ātrāk nekā noteikts Ministru kabineta noteikumos par rajona pašvaldības reorganizācijas kārtību.

Pagājušajā nedēļā Preiļu rajona padome saņēma Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas valsts sekretāra vietnieka A.Stuckas parakstīta vēstule «Par Preiļu rajona pašvaldības iestāžu pārņemšanu», no kuras satura noprotams, ka ministrija piebremzējusi vairāku Preiļu rajona pašvaldību vēlmi jau no nākamā gada 1. janvāra pārņemt rajona pašvaldības iestādes. Kā «Novadniekam» iļķis zināms, 14. oktobrī uz ministriju nosūtīta Preiļu, Līvānu, Riebiņu, Vārkavas novada domju priekšsēdētāju un Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājas parakstīta vēstule, kurā izteikts lūgums atļaut pārņemt rajona iestādes jau ar 2009. gada sākumu.

Tomēr, kā izrādījās, situācija nav tik vienošmīga. Rajonu pašvaldību reorganizācijas likuma 8. pants nosaka, ka reorganizācijas plāna izpildi var uzsākt ne agrāk kā 2009. gada 1. martā. Valsts sekretāra vietnieka A.Stuckas parakstītajā dokumentā uzsvērts, ka uz minētā likuma pamata izdotajā Rajona pašvaldības reorganizācijas kārtībā (Ministru kabineta noteikumi nr. 713) 15. punktā noteikts, — ja reorganizācijas plāns pilnībā atbilst normatīvo aktu prasībām, RAPLM sniedz pozitīvu atzinumu, tikai tad rajona padome vai Rajonu pašvaldību reorganizācijas likuma 10. panta otrajā daļā noteiktā vietējā pašvaldība likumā noteiktajā kārtībā uzsāk reorganizācijas plāna izpildi. Savukārt likuma «Par pašvaldībām» 41. panta otrajā daļā noteikts, ka «pašvaldības lēmumiem jāatbilst Satversmei, šim likumam un citiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem».

«Izvērtējot 14. oktobrī saņemto vēstuli, RAPLM konstatēja, ka šādi rīcībai — savstarpēju pašvaldību lēmumu pieņemšana par rajona pašvaldības iestāžu pārņemšanu ar 2009. gada 1. janvāri — nav **saprotams tiesiskais pamatojums, uz kuru šādi pašvaldību lēmumi tiktu pieņemti,**» teikts vēstulē. Turpinājumā A.Stucka lūdz norādīt «iespējamo pašvaldību lēmuma tiesisko pamatojumu savstarpējai iestāžu nodošanai starp pašvaldībām, kurš atbilstu spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam».

RAPLM juridiskā departamenta tiesiskuma uzraudzības nodaļas vadītājs **Arnis Šults**, kurš ir nozīmēts kā atbildīgā ministrijas persona reorganizācijas plāna izpildei Preiļu rajonā, telefonsarunā ar «Novadnieku» uzsvēra, ka rajona pašvaldības atbilstoši normatīvajiem aktiem var lemt par ļoti daudziem jautājumiem, taču šajā gadījumā primārais ir Rajonu pašvaldību reorganizācijas likums, kā arī attiecīgie Minis-

● Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā uzskata, ka piecu Preiļu rajona pašvaldību vēlme rajona iestādes pārņemt jau ar nākamā gada 1. janvāri ir pārsteidzīga. Zirgam tomēr jāiet ratiem pa priekšu. Foto: no «Novadnieka» arhīva

tru kabineta noteikumi. «No mērķa viedokļa Preiļu rajona pašvaldību vēlme ātrāk pārņemt iestādes nav nekas slikts, arī no grāmatvedības lietu kārtošanas viedokļa tā būtu vienkāršāk, jo arī finansiālais gads sākas 1. janvārī,» teic A.Šults.

Kā reorganizēt rajonu, no *augšas* grūti pateikt, atzina ministrijas pārstāvis, tomēr rīcībai jābūt atbilstoši normatīvajiem aktiem un saskaņā ar likumā noteiktiem termiņiem. Preiļu gadījumā nevajadzētu stumt ratus pa priekšu zirgam.

Arī RAPLM komunikācijas nodaļas vadītāja Justīne Plūmiņa «Novadnieku» informēja, ka ministrija pieprasījusi no Preiļu rajona pašvaldības papildus informāciju, lai noskaidrotu un iepazītos ar praktisko rīcību, kādā notiks iestāžu nodošana. Tikai pēc tam pašvaldības tiks informētas par šādas tālākas rīcības tiesiskumu.

Preiļu rajona padomes un Aglonas pagasta padomes priekšsēdētāja **Helēna Streiķe** atzina, ka vēlme ātrāk tikt skaidrībā ar rajona pakļautības iestāžu pārņemšanu bijusi saistīta tieši ar to faktu, ka gada sākums ir visērtākais laiks no saimniekošanas un grāmatvedības lietu kārtošanas viedokļa. «Rajonu pašvaldību reorganizācijas likums paredz, ka reorganizācijas plānu drīkstam īstenot ne agrāk kā ar 1. martu. Paredzu, ka tas būs ļoti sarežģīts laiks, jo būs jātiek galā ar daudziem uzdevumiem — notiks pašvaldību vēlēšanas, tiks vei-

doti novadi, bet tam pa vidu arī iestāžu pārņemšana,» stāsta rajona pašvaldības vadītāja. «Aglona, piemēram, gatava pārņemt divas rajona pakļautības iestādes — pansionātu «Salenieki» un veselības un sociālās aprūpes centru «Aglona». Tas būtu tikai loģiski, ja mēs varētu jau gada sākumā būt skaidrībā par ipašumiem un finansējumu. Līdzīgi ir arī ar pārējām pašvaldībām, kas pārņems citas iestādes.»

H.Streiķe arī pastāstīja, ka vēl pirms re-

organizācijas likuma pieņemšanas cerējuši, ka iestāžu pārņemšana būs iespēja gada sākumā. Tādu kārtību atbalstījuši arī Latvijas Pašvaldību savienība. Lai gan likums «Par pašvaldībām» ir mūsu pusē, juridisks spēks ir pašvaldību reorganizācijas likumam, secina rajona padomes priekšsēdētāja: «Ja nē, tad nē. Mūsu tuvākais uzdevums tagad ir līdz 31. decembrim ministrijā iesniegt rajona reorganizācijas plānu.»

L.Kirillova

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

Mego VESKO CELOJUMU UZ KANĀRIJU SALĀM

LAIMĒ RUDENS LOTERIJĀ!

Līdz 30.novembrim pirkumā iekļauj vismaz 2 loterijas produktus no:

KALEV 200g šokolāde, PEPSI, Orbit, Laima, VICHY, FITFOOD, grite, DZIUGAS, biozpiena sierīni

Loterija spēkā no 01.10.2008.-30.11.2008. • Loterijas atļaujas numurs 2158 • Loterijas noteikumi visos Mego un Vesko veikalos.

Pirmdiena, 10. novembris

Table with 2 columns: Channel (LNT, TV5, LTV, LTV3, Līvānu televīzija, Latvijas TV 7) and Program Name/Time. Includes programs like 'Ticīgo uzvaras balss', 'Dzīvīte', 'Kaislības', 'Pēdējā naktis'.

Table with 2 columns: Channel (LTV, LTV3, Līvānu televīzija, Latvijas TV 7) and Program Name/Time. Includes programs like 'Lielais laulības svinēšanas', 'Kaislības', 'Kaislības', 'Kaislības'.

Table with 2 columns: Channel (LTV, LTV3, Līvānu televīzija, Latvijas TV 7) and Program Name/Time. Includes programs like 'Kaislības', 'Kaislības', 'Kaislības', 'Kaislības'.

HOROSKOPS NEDĒĻAI (10.11. — 16.11.)

Horoscope section with zodiac signs and their characteristics. Includes signs like Auns, Vērsis, Dvīņi, Vēzis, Skaņi, Skorpions, Striņnieks, Mežzāis, Ūdensvīrs, Zivis.

Table of VĀRDADIENAS SVINĒJUMI (Word Day Celebrations) for November 10-16, listing names like Mārtiņš, Mārcis, Markuss, Ojārs, Neliija, Rainers.

«NOVADNIEKA» KALENĀRS
Preiļu novads: 7. novembrī pulksten 20.00 Aizkalnes tautas namā balle lauksaimniekiem...
Līvānu novads: 11. novembrī pulksten 14.30 Līvānu 1. vidusskolā Lāčplēša diēnai veltīts koncerts...
Riebiņu novads: 8. novembrī pulksten 17.00 Lāčplēša diēnai veltīts pasākums «Viršišķības stundas»...
Sīļukalna kultūras nams: 8. novembrī pulksten 22.00 balle ar grupu «Liepavoti».

E - klase rajona skolās

Moderno tehnoloģiju laikmetā arī vecākiem jāseko līdzī tiem jaunumiem, ko viņu bērniem piedāvā skolas. Aizvien vairāk Latvijas skolās ienākusi tā sauktā e-klase — elektroniskā datu apkopošanas sistēma, ar kuras palīdzību klases žurnālu vietā stājušies elektroniskie, bet vecāki savu atvašu atzīmes var saņemt izsiņu veidā mobilajā telefonā. Labāk tas, vai slikāk, — rādis laiks. Modernās tehnoloģijas ir viena lieta, bet personīgie kontakti un cilvēcisks, dabiska saskarsme — otra lieta. Varbūt izglītības sistēma arī kopumā ir ceļā uz tādu nākotni, kurā bērniem uz skolu nebūs jāiet un arī pašu skolu nebūs, bet nepieciešamo informāciju mācībām un arī pārbaudes darbus viņi veiks katrs pie sava datora, katrs savās mājās? Preiļu rajonā e-klase darbojas divās skolās.

Elektroniskā dienasgrāmata ļauj vairāk kontrolēt bērnus

Preiļu Valsts ģimnāzijas 3. d kursa audzēkne Ieva Pakere sagatavojusi un «Novadniekam» atsūtījusi informāciju par to, kā e-klase darbojas šajā skolā.

Šis projekts Latvijā tika uzsākts 2005. gadā, un nu jau trešdaļa no visām Latvijas skolām skolēni savas atzīmes var apskatīt internetā. Bet e-klase nav tikai elektroniskais žurnāls. Ar to saistīta arī vecāku informēšana par skolēnu sekmēm izsiņu veidā, sekmju izrakstu un klases vidējo atzīmju sagatavošana, precīzāka kavējumu reģistrēšana un daudzas citas iespējas, kas uzlabo skolas darbību. Elektronisku izglītības procesa rādītāju uzskaiti atbalsta arī Izglītības un zinātnes ministrija, kā arī E-lietu ministrija, informē Ieva Pakere.

Jaunā projekta būtība ir samērā vienkārša. Tā kā jebkuram skolotājam ir brīvi pieejams dators, visas skolēnu nopelnītās atzīmes, informācija par kavējumiem un mājasdarbiem nākamajām stundām tiek atzīmēta elektroniskajā žurnālā. Atverot e-klases mājaslapu, jebkurš ģimnāzists ar sev piešķirto paroli var aplūkot savas atzīmes, uzdotos mājasdarbus, skolotāju atstātās piezīmes.

Jaunā sistēma ir īpaši draudzīga vecākiem, atzīst ģimnāzijas audzēkne Ieva Pakere, jo ir iespējams saņemt ziņojumu izsiņas veidā par katru bērna kavēto stundu un saņemto atzīmi. Šis gan ir maksas pakalpojums. Taču ikviena mamma un tētis ar īpašu paroli var piekļūt informācijai par bērna sekmēm arī internetā. Savukārt, kā informēja Preiļu Valsts ģimnāzijas direktore Ligita Pauniņa, noslēdzot līgumu ar skolu par izsiņu saņemšanu, vecāki norāda, kāda veida informāciju vēlas saņemt (piemēram, informāciju tikai par nesekmīgām atzīmēm, vai arī informāciju, kas atfēcas uz kavējumiem un tamlīdzīgi), un samaksa par izsiņām ir atkarīga no informācijas apjoma. E-klases darbošanos uztur uzņēmums «DEAC», kas izveidojis šo pro-

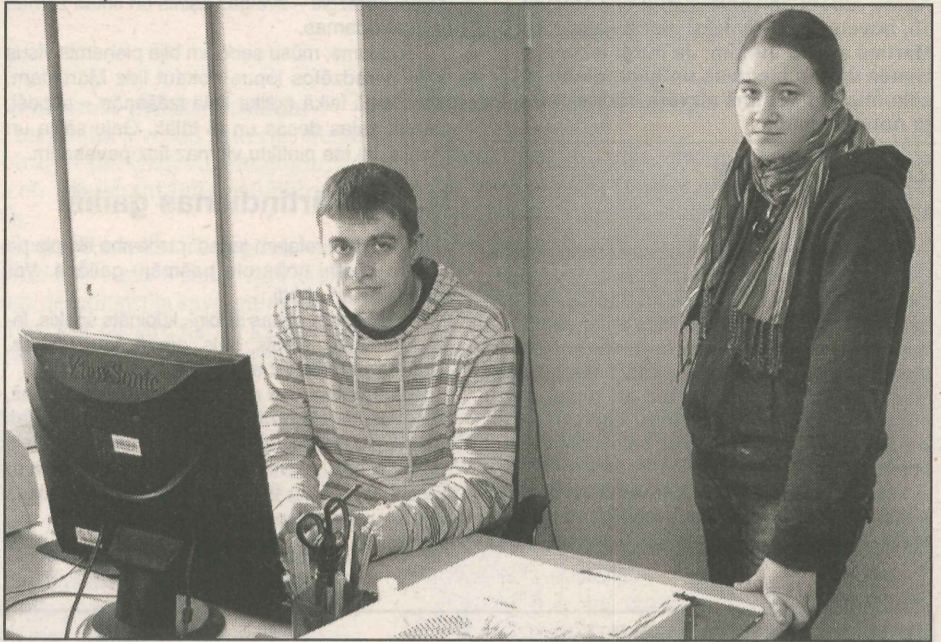
grammu un uztur serveri. Bez tam, tāpat kā līdz šim, vecāki reizi mēnesī saņems atzīmju izdrukku. Ar jauno informēšanas sistēmu vecāki iepazīstināti skolas sapulcē.

Elektroniskais žurnāls atvieglo darbu skolotājiem, jo ir iespējams automātiski izveidot sekmju un kavējumu izrakstus, līdz ar to veidojas ciešāki kontakti ar skolēnu vecākiem. Skolas vadībai vieglāk analizēt mācību procesus un rezultātus, jo programma automātiski veido dažādas diagrammas ar skolēnu vidējām atzīmēm un tamlīdzīgi.

Ieva Pakere noskaidrojusi arī citus viedokļus. Piemēram, ģimnāzists Nauris Ivanāns atzīnis, ka no vienas puses jaunā sistēma ir laba, jo jebkurā brīdī var apskatīties internetā savas atzīmes. Savukārt vecāku informēšanai ar izsiņām, viņaprāt, nav nekādas jēgas, jo pietiek ar sekmju izrakstiem. Ģimnāzists arī uzskata, ka skolotāji, kas varbūt ne tik labi darbojas ar jaunajām tehnoloģijām, varētu viegli pieļaut dažādas kļūdas. Viņš uzskata, ka arī ar parasto klases žurnālu var panākt to pašu.

Savukārt skolēnu mamma Aija Pakere e-klasi novērtē pozitīvi. Viņa biežāk varot iepazīties ar bērnu atzīmēm, negaidot atzīmju izrakstu, jo tās tiek izsniegtas tikai mēneša beigās. Pakalpojums izsiņu saņemšanai gan neesot aktivizēts, jo regulāri varot sekot bērnu sekmēm internetā.

Skolotāja Anita Lazdāne atzīst, ka e-klase ir nodrīga. Stundas tēmas, mājas darbu, kavējumu un vērtējumu ierakstīšana elektroniski daudz neatšķiras no tā, kā jāveic ieraksti papīra žurnālā, tāpēc jaunā kārtība darbu neapgrūtinā. Tikai tajos gadījumos, kad jāstrādā ar apvienotu grupu, kurā ir skolēni no vairākiem kursiem, vienāda informācija jāraksta katra kursa žurnālā. Lietojot elektronisko žurnālu, audzinātais vienmēr var redzēt, kas notiek ar viņa klasi, kurš skolēns nav bijis stundā. Viņa atzīnīgi vērtē to, ka var izveidot sekmju izrakstus, dažādus pārskatus un salīdzinājumus. Vecāki gan pārsvarā bērnu sekmēm seko līdzīgi internetā un nevēlas saņemt izsiņas, bet arī tas ir labi, jo liecina par savstarpēju uzticēšanos, uzskata skolotāja.

● Līvānu 1. vidusskolas skolniece Anastasija Laizāne (no labās) e-klases ieviešanu vērtē atzinīgi, par ko prieks arī direktora vietniekam informātikas jautājumos Gundaram Kurcenčērim, kas šajā jomā ieguldījis daudz organizatoriskā darba. Foto: A.Šņeps

Pārejas periodā aktuāls arī parastais klases žurnāls

Līvānu 1. vidusskolā e-klase darbojas kopš jaunā mācību gada sākuma. Skolas direktore Maija Dzintra Kručiņina informēja, ka visi skolotāji apmācīti elektroniskā žurnāla lietošanā, savukārt vecāki informāciju par jauno kārtību saņemusi sapulcē oktobra vidū. E-klases ietvaros vecākiem piedāvāts noslēgt līgumus par izsiņu saņemšanu, kā arī ir iespēja piekļūt elektroniskajai sava bērna dienasgrāmatai ar īpašu paroli. Direktore informēja, ka var noslēgt līgumu ne tikai par izsiņu saņemšanu ar atzīmēm, bet arī informāciju par jebkuru citu notikumu — vecāku sapulci, talku, pasākumiem. Kamēr vecāki pieradis pie jaunās kārtības, joprojām reizi mēnesī varēs saņemt izdrukku ar skolēnu atzīmēm. Samaksa par izsiņām — par vienu 7 – 15 santīmi — paredzēta mēnesī no viena līdz diviem latiem atkarībā no informācijas apjoma. Summa tiek piešķaitīta kārtējam rēķinam par telefona pakalpojumiem vai atskaitīta no priekšpamaksas kartes.

E-klases izmantošana arī skolai ir maksas pakalpojums un izmaksā 47 latus mēnesī visa gada garumā, stāstīja direktore.

Daudzi vecāki jau noslēguši līgumus ar skolu par informācijas saņemšanu izsiņu veidā, taču vairums uzskata, ka viņiem pietiek ar piekļuvi elektroniskajam žurnālam, stāstīja Gundars Kurcenčērs, Līvānu 1. vidusskolas direktora vietnieks infor-

matikas jautājumos.

Skolotāju ievadītā informācija tiek automātiski apstrādāta un noder ikdienā nepieciešamo pārskatu gatavošanai.

Gundars Kurcenčērs atzina, ka pedagogi jauninājumu uzņēma neviennozīmīgi, bet pēc pirmajiem mēnešiem par šo sistēmu saņemtas tikai pozitīvas atsauksmes. Daudzi skolotāji jau izteikuši vēlmi atteikties no parastā žurnāla. Nākotnē tas arī notiks, bet pagaidām skolā vēl ir pārejas periods.

Skolēniem viedokļi esot dažādi. Ne visiem patīkot tas, ka tagad vecākiem ir plašas kontroles iespējas, jo vairs nevar noslēpt nokavētu stundu vai nesekmīgu atzīmi.

Protams, vienmēr būs tāda vecāku kategorija, kas neseko līdzī savu bērnu sekmēm, neatkarīgi no tā, kur bērna atzīmes redzamas — dienasgrāmata, izdrukā vai elektroniskajā žurnālā, atzina direktora vietnieks. Ir arī trūcīgas ģimenes, kurās nav mobilo telefonu, nerunājot par datoru ar interneta pieslēgumu. Tādēļ joprojām reizi mēnesī tiek gatavotas atzīmju izdrukas, ko ielīmē klasiskajā dienasgrāmata — skolēna dokumentā. Tomēr kopumā skolas veiktā vecāku aptaujā e-klases ieviešana vērtēta pozitīvi.

Jaunā sistēma ļauj operatīvi analizēt informāciju par skolotāju darbu, piemēram, aizvietotās stundas un citas ziņas par skolu kopumā, uzsvera Gundars Kurcenčērs. Gadu gaitā par katru skolēnu izveidosies sava elektroniskā datu bāze, ko līdz šim administrācija gatavojusi vēl pa vecam.

Skolēni māca skolotājus, kā mācīt

Rudens brīvlaikā Līvānu 1. vidusskolā notika neparastas mācību stundas. Tās sagatavoja un vadīja skolēni, savukārt audzēkņu lomā iejūtās pedagogi. Šīs stundas nebija tādas, kādas tradicionāli mēdz organizēt Skolotāju dienā, kad vecāko klašu skolēni vada stundas jaunākajās klasēs, kamēr pedagogiem ļauts atpūsties. Soreiz skolēni tādā veidā parādīja, ka vēlas, lai stundas ritētu savādāk.

Pagājušā mācību gada nogalē pie Līvānu 1. vidusskolas direktores Maijas Dzintras Kručiņinas ieradās skolniece Anastasija Laizāne, kas šogad mācās jau 10. klasē, un Evija Ozola-Ozoliņa, šogad — vienpadsmitklasniece, ar

priekšlikumiem, ka skolas ikdienā vēlētos daudz ko izmainīt, kā arī ierosināja dažādus radikālus mērus pret kavētājiem. Bet pats galvenais — ierosināja, kā uzlabot stundu kvalitāti, lai tās būtu atraktīvākas, kā arī tajās izmantotu vairāk mūsdienīgas tehnoloģijas, kā tas novērots citu valstu skolās.

Šī mācību gada sākumā idejas ieguva konkrētākas aprises, un rudens brīvlaikā meitenes savas iecerēšanas realizēja, organizējot mācību stundas, kādām, viņuprāt, tam būtu jābūt, pedagogiem.

Neparastā mācību diena ilga no pulksten 9.00 līdz 15.00. Notika četras mācību stundas, pēc tam tika apspriestas vairākas skolēniem aktuālas tēmas: diskriminācija skolā, skolotāju un skolēnu sadarbība, disciplīna stundās, kavējumi.

Mēs mēģinājām veidot dialogu ar pedagogiem ar skatu uz nākotni par to, kas būtu darāms, lai ieinteresētu skolēnus mācīties, «Novadniekam» stāstīja Anastasija Laizāne. Viņa ir skolas parlamenta dalībniece. Kopīgi ar pašpārvaldi izveidota darba grupa, kas pāris nedēļu laikā sagatavojusi dienas un stundu pasniegšanas plānu. Tagad meitenei prieks par to, ka ideja realizējusies pozitīvi, stundas izdevušās, un arī «skolēni» bijuši atsaucīgi.

Skolotājiem organizētas stundas ģeogrāfijā, angļu valodā, vēsturē un vizuālajā mākslā. Stundas vadīja Evija Ozola-Ozoliņa, Madara Bogdāne, Evija Pastare. Kā skolēni stundās piedalījās 27 pedagogi.

Vēstures stundā centros radīt neformālu vidi, stāstīja Anastasi-

ja, kas vadīja šo stundu pie imitēta, no svecēm veidota ugunsкура, pustumsā. Tēma bijusi saistīta ar to, kas ir vēsture, kāda ir pašu loma vēstures veidošanā. Sakarā ar Latvijas jubileju skolotāji lielākoties atcerējušies barikāžu laiku, stāstījuši, cik svarīga savas dzimtas vēsture.

Meitenes bija padomājušas, kā prasmīgi ieinteresēt arī pārējās stundās.

Protams, es neieraudzīju neko tādu, kas nebūtu jau zināms, sarunā ar «Novadnieku» atzina direktore Maija Dzintra Kručiņina, bet lika aizdomāties, vai tomēr reizi pa reizei stundu vadīšanā skolotāji nevarētu izmantot savdabīgākas metodes. Aizņemtas dēļ skolotāji ieslīgst rutīnā un necenšas mācību procesā ieviest mo-

dernākus paņēmienus. Direktorei patīkusi noskaņa, kas bija izveidojusies Anastasijas vadītājā vēstures stundā, un, ja skolēniem tāda stunda notiktu, vēsture viņus ieinteresētu vairāk. Arī angļu valodas stundas tēma bijusi saistīta ar Latvijas valsts gadadienu. Noskatījušies Latviju prezentējošus videoklipus angļu valodā, noskaidrojuši nezināmos vārdus, kopīgi dziedājuši.

Tas bija pirmais solis un mēģinājums, kā kopā ar skolotājiem izmainīt un padarīt dzīvāku mācīšanās procesu, kā arī labs komandas darba treniņš, atzina Anastasija. Bērniem, lai vai no kādas vides tie nāktu, ir interese par nezināmo, tāpēc mācīšanās jāpieiet ar tādām metodēm, lai šo interesi noturētu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Mārtiņos gaili kāvu

Agrāk rudenī galvenie svētki bija Mārtiņi 10. novembrī. Zemnieku darba kalendārā Mārtiņš atbilst Jurģim. Ja Jurģi iezīmēja zemes darbu, pieguļas un ganu dienu sākumu, tad Mārtiņš aizvēra vārtus to nobeigumam.

Zoss lai paliek vāciešiem

Ja paskatāties pagātnē uz savu senču maltīti, tad ir skaidrs, ka Mārtiņdienā ēdama nevis zoss, mode uz kuru Latvijā ienāca no Vācijas, bet gan gailis. Mūsdienās var izlidzēties arī ar ceptu vistu. Vienīgi tradīcija prasa, lai putnam pie ķermeņa kājas būtu piesietas, citādi tas aizlidos. Mielasta galdā vajadzētu būt arī rupjai rudzu maizei un sāļi, krāsni ar mizu ceptiem kartupeļiem, burkāniem, kāļiem un sālsūdeni vārtām pupām.

Vēl kā auglības simbols der visādi apaļi ēdieni – dažādi plāceņi, putraindesas likums un tam līdzīgi. Tiesa, putraindesu mājās tagad pagatavot

ir visai sarežģīti – svaigas asinis un tīrtas zarnas grūti atrodamas.

Domājams, mūsu senčiem bija pieņemts visus gaļai paredzētos lopus nokaut līdz Mārtiņiem, tāpēc šajā laikā notika lielā izēšanās – cepeši, galerti, gaļas desas un tā tālāk. Gaļu sāļja un žāvēja, lai tās pietiktu vismaz līdz pavasarim.

Mazie Mārtiņdienas gailiši

Varbūt tikai retajam tagad ir izdevība tikt pie pa vasaru krietni nobarota pašmāju gailēna. Var izlidzēties arī citādi.

Nepieciešami vistas stilbiņi, kūpināts speķis, laba rupjmaize, sipols, sāls, pipari, lauru lapas, sarkanā paprika un eļļa cepšanai.

Vistas stilbiņus ar asu nazīti pa sānu pārgriež, izņem kaulu un no iekšpuses mazliet ar gaļas āmuriņi paklapē. Rupjmaizes mīkstumam un speķi sagriež stienīšos. Stilbiņus izklāj uz gaļas dēlīša ar ādu uz leju, vidū liek vienu stienīti rupjmaizes un vienu stienīti speķi.

Pēc tam rūpīgi sarullē, aptin ar diegu un pan-

nā uz ātras uguns apcep brūnus. Noteikti jāaptin ar diegu, jo tad gaļa cepot turēties kopā blīvāk un no vidūča neiztecēs viss labums.

Liek čuguna sautējamā katlā, uzlej mazliet ūdens, pieliek sāli, garšvielas un cep sakarsētā cepeškrāsnī. Gatavi būs itin drīz. Ceļot Mārtiņdienas galdā, stilbiņus traukā kārtu stāvus, ar resno galu uz leju. Rotāšanai no sarkanās paprikas var uzlikt *seksfītes*.

Zirņu pikas

Nepieciešami 300 gramu pelēko zirņu, 150 gramu kartupeļu, 100 gramu žāvēta speķa, sipols, 50 gramu kaņepju sviesta un sāls pēc garšas.

Izmērcētus zirņus un nomizotus kartupeļus novāra sālsūdenī mīkstus, tad samaj gaļas maļamajā mašīnā. Masai pieliek sagrieztu un apceptu speķi ar sipolu. Visu labi samīca un beidzot pieliek pēc garšas sāli un kaņepju sviestu. Labi samīcīto masu veido apaļās bumbās. Zirņu pikas jāpasniedz galdā svaigas, jo tās ātri apžūst. Ēd ar pienu, rūgušpienu vai paniņām.

Pildīta vista ar āboliem

Nepieciešama vista, pusotra tējkarote sāls, ceturtdaļtējkarote piparu, četri skābi āboli, puse tējkarotes kaltēta timiāna un ēdamkarote sviesta. Mērcei būs vajadzīgi 200 gramu ābolu sidra, 200 gramu ūdens, buljona kubiciņš, trīs ēdamkarotes kviešu miltu un 100 gramu krējuma.

Vistu noskalo un rūpīgi nosusina ar salveti. No ārpuses apsāla, iekaisa piparus. Pilda ar ābolu šķēlītēm, kas iepriekš sajauktas ar timiānu. Aizsien vistu ar diegu vai aizsprauz ar koka irbulīti. Ar krūtiņu uz augšu liek veidnē. Virspusi apsmērā ar taukvielām, cep 175 grādu temperatūrā krāsni stundu vai mazliet ilgāk. Ar koka irbulīti pārbauda, vai vista ir pilnīgi gatava (iztecējušam šķidrumbam jābūt dzidram).

Ūdenī izšķīdina buljona kubiciņu, pievieno ābolu sidru. Karstā buljonā iemaisa miltus un krējumu. Maisot vāra apmēram piecas minūtes. Pēc garšas pievieno garšvielas. Vistu sagriež un pasniedz ar mērci, vārtiem rīsiem un ābolu pildījumu.

UZMANĪBU

Atļauj mājās kaut mājputnus un pārdot tirgū

Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektors Mareks Samohvalovs izdevis rīkojumu, ka laika posmā no šī gada 1. novembra līdz nākamā gada 1. janvārim mazajos ganāmpulkos varēs kaut putnus mājās apstākļos un realizēt tos vietējā tirgū.

Par to, kā rīkoties, «Novadnieku» informēja Pārtikas un veterinārā dienesta Preiļu pārvaldes vadītāja **Diāna Pastare**.

Sakarā ar nepietiekamo putnu kau-

tuvu skaitu un to neizdevīgo ģeogrāfisko izvietojumu putnu mazo ganāmpulku (līdz 100 putniem) īpašniekiem ir apgrūtināta šo putnu kaušana tautas vēsturisko tradīciju, piemēram, Mārtiņdienas svīnībām, turpināšanai. Pamatojoties uz veterinārmedicīnas likuma 49. pantu, Pārtikas un veterinārā dienests uzskata par iespējamu atļaut mājputnu (zosu, piļu, tīturu, vistu) kaušanu mājās apstākļos laika posmā no šī gada 1. novembra līdz nākamā gada 1. janvārim. Taču jāievēro sekojošas lietas:

1. kaušanai paredzētiem savā saimniecībā audzētiem putniem jābūt reģistrētiem ganāmpulkam;
2. putnu ganāmpulkam pirms kaušanas jābūt veiktai fekāliju kopparauga izmeklēšanai uz salmonelozes ierosinātajiem saskaņā ar Ministru kabineta 2003. gada 16. decembra noteikumiem nr. 741 «Noteikumi par kārtību, kādā kontrolē un apkaro salmonelozi un citas ar pārtikas produktiem pārnēsājamas infekcijas slimības mājputnu ganāmpulkos, kas paredzēti pārtikas produktu iegūšanai

- nelielā apjomā un tiešai piegādei galapatērētājiem», un kaušanu drīkst veikt tikai negatīva izmeklējuma gadījumā;
3. par putnu kaušanas dienu un laiku ir jāinformē Pārtikas un veterinārā dienesta Preiļu pārvalde, lai organizētu valsts pilnvarotā veterinārārsta vizīti saimniecībā veterinārās ekspertīzes veikšanai;
4. kaušanas laikā ir jāievēro dzīvnieku labturības prasības;
5. pēc kaušanas putnu kautķermeņi iespējami drīz jāatdzesē līdz +4 grādu temperatūrai un tādā temperatūrā tur-

māk arī jāuzglabā.

Par veterinārās ekspertīzes rezultātiem veterinārārsts izsniegs «Veterinārās ekspertīzes apliecinājumu mājās kautiem putniem». Veterinārārsta darbu apmaksā dzīvnieku īpašnieks saskaņā ar veterinārārsta prakses cenrādi.

Kopā ar apliecinājumu putnu kautķermeņus drīkst realizēt tieši galapatērētājiem, tirgos un mazumtirdzniecības, tajā skaitā arī sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos.

L. Kirillova

Ir jāsāk domāt, ko ēdam. Latgalē to māk

Oktobrī biedrība «Slow Food», ko vada slavenais pavārs **Martiņš Rītiņš**, «Mežinieku mājās» Aglonā rīkoja semināru Latvijas arodvidusskolu skolotājiem, kuri māca nākamās pavārus.

Zaudējot garšu, mēs zaudējam recepti, līdz ar to mēs zaudējam prasmis un zināšanas, kā lietot dabisku produktu, zūd spēja audzēt šādu produktu, zūd dzīvnieku šķirnes un augu sugas. Latgalē ir, ko rādīt, kas ir gards no vietējā piedāvājuma. Latgalei ir ko rādīt, lai pārējie novadi mīcās, kā vecais aizmirstais šodien iedzīvojušies latgaliešu mājās ar lepnumu uzsver semināra vadītāja Vanda Davidanova, mūsu novadniece, biedrības «Slow Food» valdes priekšsēdētāja vietniece. Tāpēc par semināra vietu tika izraudzītas «Mežinieku mājās» Aglonā.

Semināra dalībnieki no Rīgas, Ventspils, Liepājas, Kuldīgas, Talsiem, Aizputes, Smiltenes, Dagdas, Rēzeknes, Višķiem u.c. arodvidusskolām divas dienas apguva Latgales kulinārijas mantojumu, lai mācītu nākamajiem pavāriem, kā produktiem pa isāko ceļu no tīruma un kūts nokļūst līdz galdam, pārvēršot tos garšīgā, veselīgā ēdienā, ievērojot sentēvu metodes, apvidus tradīcijas, sezonālītāti.

Latgale ir priekšgalā pārējiem Latvijas novadiem kulinārijas tradīciju un ekoloģiski tīras dzīves vides saglabāšanā. Skolotājiem par pārsteigumu tika rādīta Jura Lubāna (z/s «Juri» Rušonā) māka savā zemnieku saimniecībā ražot 14 šķirnes puscietā siera, Anita Reščenko no z/s «Zemeņu krasti» Krāslavas rajonā ar ģimēni parādīja, kā, zemnieku saimniecībā audzējot zemenes, tās var izmantot ne tikai kulinārijā, bet arī kosmētikā, organisma atveseļošanā, piedāvājot interesentiem zemeņu sulu kūres, svaigu, tīru gaisu, apceļojot zemeņu taku mežā u.c. izklaides par zemeņu tēmu. Par Latgales kulinārijas tradīcijām, par Preiļu rajona stratēģijas izstrādes

● Mārīte Mežinieca (pa kreisi) un viņas mamma Marija Lilija Mežinieca ar ceļojošo «Zelta gliemezi» – «Slow Food» balvu, kas visu 2008. gadu dzīvo «Mežinieku mājās». Gliemezis ir «Slow Food» simbols, kaut kas lēns un labs, kā saka šīs organizācijas priekšsēdētājs Martiņš Rītiņš.

gaitu, lai apgūtu LEADER+ līdzekļu lauku attīstībai, kas vērsti uz sabiedrisko labumu, viesiem stāstīja Preiļu rajona partnerības padomes priekšsēdētāja Silvija Dreijere. Kā cilvēks lai iztiek bez pirts? Par pirts iešanas mākslas noslēpumiem ar skolotājiem dalījās Inese Survillo, sertificēta pirtniece, z/s «Upenītes» īpašniece Aglonā. «Mežinieku mājās» saimnieces meita Mārīte un māte Marija Lilija, zinātkāros skolotājus pārsteidza ar ēdiena gatavošanu un galda klāšanas kultūru, kas raksturīga Latgalei un viņu ģimenei. Saimniecības darbos ir iesaistījies visa dzimta no mazajiem līdz lielajiem — kopā 11 cilvēki. Apkopj laukus, siltumnīcas, padara kūts darbus, uztur viesu namu, izveidojuši dabas taku un horoskopa dārzu. Ar darbiem, domām ģimene dziļi turas pie senču tradīcijām un apmeklētājiem ļauj baudīt pirmās šķiras lielisku, veselīgu ēdienu, dabu un tīru gaisu.

«Labsajūta, ēdiena bauda un veselība kā gala rezultāts, to es redzu Latgales mājās, kas iesaistījušās kustībā «Latgales kulinārais mantojums», saka Gunta Stepano-

● Semināra dalībnieki pie Cirišu ezera pēc viesu mājas «Upenītes» apskates, kur saimniece — sertificēta pirtniece, kustības «Latgales kulinārais mantojums» dalībniece — Inese Survillo, rādīja un stāstīja par pirts mākslu. Foto: A.Šnepsts

va, Skrundas arodvidusskolas pasniedzēja un republikas ēdināšanas servisa pakalpojumu metodiskās komisijas vadītāja. Savukārt Talsu rajona Vandzenes pagasta z/s «Ēmūzas» īpašnieks, biedrības «Slow Food» biedrs Aivars Varpeckis, uzsvēr, ka redzētais un izbaudītais Latgalē pārsteidz un patīkami redzēt, kā attīstās lauki, kā saimnieki ar minimāliem naudas ieguldījumiem, ar pašu un ģimenes locekļu darbu iegūst lielas vērtības, izkopjot senču tradīcijas tīras pārtikas popularizēšanā. Arī kurzemniekiem nākotnē ir dome veidot Kurzemes kulinārijas mantojumu un celt gaismā vecmāmiņu receptes, padarot tās interesantākas un mūsdienīgākas.

Mīļie, labie Latgales cilvēki. Turiet stipri to auru, ko mēs izjutām pie jums. Ģimeniskums, kopības sasaiste, ko izjutām redzējot sētās, ir aizkustinājusi līdz sirds dziļumiem, teica kāda semināra dalībniece no Kurzemes un novēlēja lai Latgalei saglabājas spēks attīstīties tālāk, saglabājot

savas unikālās tradīcijas.

Līvija Brūvere, augstskolas «Turība» pasniedzēja, kura no 2000. gada iesaistījies profesionālās izglītības jomā kā eksperte, ir jauno profesionālo pavāru konkursa priekšsēdētāja, piedalījusies kā zinātniskā līdzstrādāniece Latgales kulinārajā mantojuma veidošanā, teica, ka semināra laikā redzētais šī projekta praktiskais izpildījums ir vienkārši fantastisks. No cilvēkiem staro gaišums, ekonomiski grūtā situācijā cilvēki plāno un dara. Latgalē ceļ senču ēšanas tradīcijas gaismā un mudina atteikties no lielveikalu piedāvājumiem, ar ķīmiskām vielām piepildītajiem produktiem, atgriežas pie dabīgām vērtībām, ņemot vērā vietējos apstākļus. Vērtējot jaunus Latgales pavārus konkursos, vienmēr nākas atzīmēt, ka viņu skatījums ir savdabīgāks nekā citu novadu konkursantiem. Ēdiens nav tik izsmalcināts un modernizēts, bet gan gruntīgs, ar sava reģiona specifiku.

T.Elste

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, NEKROLOGS, LĪDZJŪTĪBA

Neizkustināms.

Latvijas Ozolu tur Latvijas zeme. Tā spēks ir mūsu zemes spēks.
Hipotēku bankas noguldījums Ozols - augsts ienesīgums.

Terminnoguldījums
Ozols

Paaugstinātas
%
likmes

Tālr. 80 000 100
www.hipo.lv

Hipotēku banka
AR DOMU PAR RĪTU

**PĒRK jaunu mežu, mežu pēc
cīršanas no 15 ha un
lauksaimniecības zemi no 50 ha.**
Tālr. 26323219.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220, 29228008.

Pārdod

- AUDI A4 (1,9 TD, dīzelis, 1996.g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;
- BMW 318 (1993.g. izl., labā tehn. stāvoklī, jauna TA, spoilers, lūka, lietie diskī). T.29402390;
- BMW 318i (1992. g. izl., TA, ABS, el. spoguļi, signalizācija, imobilizators, tumši zila). T.22043708;
- CHRYSLER VOYAGER (2,5 D, 1998.g. izl., labā stāvoklī, Ls 3700). T.26237864;
- FIAT DUKATO (1991.g. izl., rezerves daļām). T.29438778;
- FORD GALAXY (1996.g. izl., 2,0i, kondicionieris, lietie diskī, 7 vietas, TA līdz 04.2009., 3500 EUR). T.29494306;
- FORD GALAXY (2001.g. izl., 1,9 TDI, automātiskā ĀK, stip - tronic, el. pakete, jauna TA, no Vācijas). T.28270049;
- FORD MONDEO (1,8 TDI, 1999.g. izl., sarkanā metāliskā krāsā, UNIVERSAL, TA līdz 2009., stereo, stūres pastiprinātājs, ABS, Air Bag, 5,5 l/100 km). T.26421507;
- FORD MONDEO (1,8, 1995.g. izl., UNIVERSAL, TA līdz 04.2009., viens saimnieks). T.26310334;
- FORD MONDEO (1996.g. izl., 1,8i, 16 v, UNIVERSAL, melna, el. pakete, TA līdz 2009., labā stāvoklī). T.28637847;
- FORD MONDEO (1997.g. izl., 1,8, UNIVERSAL, tumši zilā krāsā, el. pakete, TA līdz 07.01.2009.). T.64621705, 29194259;
- FORD SIERRA (1988.g. izl., 2,0, gāze - benzīns, sedans, signalizācija, centrālā atslēga). T.26471290;
- FORD SIERRA (2,3 D), VAZ 2108, 2109 rezerves daļas, divas mašīnas malkas. T.26395187;

- FORD TRANSIT (2,0, gāze/benzīns, 1986.g. izl., furgons - termobūda - 1,9x1,9x3,2 m, labā stāvoklī). T.29478322;
- GAZ 51. T.22409104;
- GAZ 52 02 (pašizgāzēju, 1982.g. izl., braukšanas kārtībā, nav dokumentu, Ls 350). T.29993589;
- HONDA ACCORD (1986.g. izl., darba kārtībā). T.26152958;
- ISUZU TROPPER (2001.g. izl., dīzelis 3,0, pelēkā perlamutra krāsā, mehāniskā ĀK, TA, kondicionieris, lūka, stereo, viss elektro, teicamā tehn. stāvoklī, 12000 EUR). T.27888846;
- MAZDA 323 COUPE (1988.g. izl., 1,5 karburators, 5 l/100 km, TA līdz 07.2009., 800 EUR). T.25878255;
- MAZDA 323 F (1999.g. izl., 1,5i, hečbeks, zilā metāliskā krāsā, el. logi, spoguļi, kondicionieris, velūra salons, stereo, M+S, no Vācijas, 4450 EUR). T.26440919;
- MAZDA 626 (1992.g. izl., TA). T.26152958;
- MAZDA 626 (1995.g. izl., 2,0 dīzelis, hečbeks, el. pakete, daudz ekstru, TA, Ls 1100). T.26743821;
- MERCEDES (1997.g. izl., 2,5, dīzelis, mehāniskā ĀK, sudraba krāsā). T.29327602;
- MERCEDES BENZ 0303 (autobusus, 1980.g. izl., TA, 39 vietas, labā stāvoklī, lēti). T.26744145;
- NISSAN SERENA (1,6 i, 1993.g. izl., TA, minivens, 7+1 vieta), MAZDA 323 (1995.g. izl., 1,5 i, TA). T.22017971;
- OMEGA (2,0, 1998.g. izl., pelēkā metāliskā krāsā, ABS, viss elektro, apsildāmie sēdekļi, CD, teicamā tehn. stāvoklī). T.26538292;
- OPEL CALIBRA (1990.g. izl., lietie diskī, elektriskie logi, lūka, ādas salons, tūnings, nav rūsas, Ls 600). T.29924526;
- OPEL CALIBRA (2,0 i, 16 v, 1995.g. izl., TA, mehāniskā ĀK, el. logi, spoguļi, CD, 3000 EUR). T.29374607.

**SIA «Rēzeknes gaļas kombināts»
iepērk liellopus.**
Labas cenas.
Tālr. 64622475, mob. 28378866.

**SIA AIBI iepērk zirgus, liellopus,
jaunlopus, aitas, cūkas.**
Jaunas, labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
4871804, 4871185.

**SIA «Ranko» licencēta kautuve
iepērk liellopus, jaunlopus un aitas.**
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26333669 (Nina),
29161121 (Juris).

**SIA «Baltik - Calves» uzpērk
piena teļus no 2 nedēļu vecuma.**
Samaksa tūlītēja, skaidrā naudā.
Tālr. 26344173.

**Konkursa kārtībā koka logu
durvju ražošanas uzņēmums
SIA «Advanta» Preiļos
aicina darbā
KVALIFICĒTUS GALDNIĒKUS
un KRĀSOTĀJUS.**
Kontaktinformācija:
Sandris Jaudzems,
mob. +371 27877742 vai pa
e-pastu sandris@advanta.lv.

**Firma iepērk alkšņa,
bērza apaļkokus malkai.**
Slēdz ilgtermiņa sadarbības līgumus.
Ātra apmaksā.
Tālr. 29332442.

**Visu modeļu DZIRDES APARĀTI,
to rezerves daļas,
barošanas elementi,
bezmaksas pielaiķošana, labošana
12.11.08. plkst 11.00**
SIA «Preiļu aptieka» telpās Preiļos,
Raiņa bulvārī 5. Tālr. 26019076.

**Rokam diķus, veicam darbus ar
ekskavatoru un buldozeru, planējam,
pārvadājam kravas. Piedāvājam
treilera un pašizgāzēja pakalpojumus.**
Tālr. 29141597.

✓ PVC logi ar 30% atlaidi.
✓ Ārdurvis tikai Ls 150.
Valmieras ielā 2, Preiļos.
Tālr./fakss 65321411, mob. 28673992.

**AKU URBSĀNA
(DZIĻURBUMI).**
Tālr. 26526049.

Dziednieks VLADIMIRS DOVGAĻOVS,
apliecība 0307, sertifikāts nr. 8.
Cilvēku un dzīvnieku slimības tiek izārstētas ar informācijas
un enerģijas palīdzību, kas nāk no Kristus dieva vārdiem.
Mans biolauks nostiprina sistēmas, ar kurām saistīta
konkrēta slimība, un veicina izveseļošanu.
Ja slimību nevaru izārstēt, to es jums pateikšu.
Pacietus Preiļos pieņemšu 19. novembrī. Tālr. 65624394.

*Es būšu daļa no ceļa, pa kuru bērni skrien.
Gabaliņš no loga, pa kuru tu skatiesies.*

LEONTĪNA PAUNIŅA
(12.04.1928.-01.11.2008.)

Aizsaules ceļos aizgājusi bijusī Līvānu 1. vidusskolas skolotāja Leontīna Pauniņa (dz. Brīle). Viņas dzīves ceļš sācies 1928. gada 12. aprīlī Krāslavas rajona Svaiņu pagasta Ruskulovas sādžā zemnieku ģimenē, kurā Leontīna auga kā vecākā meita starp četriem bērniem. Pēc Ezerņieku vidusskolas absolvēšanas strādāja Kairišu pamatskolā, tad mācījās Cēsu skolotāju institūtā.

Pēc institūta beigšanas uzsāka darba gaitas Līvānu 1. vidusskolā un nostrādāja līdz 1983. gadam. Skolotāja bērniem mācīja matemātiku. Kā klases audzinātāja bija kopā ar bērniem gan priekos, gan bēdās. Līvānos satika arī savu dzīves draugu, ar kuru kopā izaudzināja meitu Ingūnu, kas deva daudz gaišu brīžu Leontīnes dzīvē. Īpaši sirsnīgas un brīnumaina dzīvesprieka apveltītas bija dienas, kad viņa kā vecmāmiņa pavadīja laiku kopā ar mīļajām mazmeitām. Darbīgā skolotāja, aizgājusi no skolas darba, uzcēla un kopa dzimtas māju. Leontīnei Laimas māte šūpulī bija ielikusi lielu atbildības izjūtu, un ar to viņa visu mūžu arī dzīvoja un strādāja.

Audzēkņu un kolēģu atmiņās Leontīna Pauniņa paliks kā stingra un prasīga, atsaucīga un izpalīdzīga, vienkārša un strādīga, godīga un patiesa skolotāja.
Līvānu 1. vidusskolas saime

**Mini ekskavatora noma,
pakalpojumi. Rokam tranšejas
ūdensvadām, kanalizācijai,
ēku pamatiem.**
Tālr. 28614000.

Atlaides līdz 10 - 30%!!!
SIA «VILCĀNS V» Līvānos, Uzvaras ielā 3b
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
**izgatavo melnā un citu krāsu
ziedru granīta pieminekļus,
apmales un melnā betona apmales.**
Tālr. 26469426, 5341555 pēc 20.00.

Kad visi ceļi savijušies vienā,
Tai kopīgā, kas zemes mātei lemts,
Ir jāiesien mums zaļā pavedienā
Tās atmiņas, ko līdzī gribam ņemt.
**Izsaķām līdzjūtību skolotājai
Rītai Žagatai un viņas ģimenei,
MĀTI mūžībā pavadot.**
Jaunaglonas arrodvidusskolas
kolektīvs